

Álomszép Balettbemutató AZ OPERAHÁZBAN

Csajkovszkij Diótörőjének csütörtöki díszelőadása nyitotta meg a Magyar-Szovjet barátság hónapját

A Magyar-Szovjet Barátság Hónapját az a csütörtöki ünnepi díszelőadás nyitotta meg, melynek színhelye a zászló-díszbe öltözött Állami Operaház volt. Ekkor került először bemutatásra Csajkovszkij háromfelvonásos, egész estét betöltő mesebalettje, a Diótörő.

Csajkovszkij ezt a művét 1892-ben írta. Nálunk 1927-ben mutatták be, de 1930 óta nem szerepel Operaházunk játékközlőjében.

Vaszilij Vojnonen, a Moszkvai Nagyszínház Sztálin-díjas balettmestere és asszisztensnője, Klavdija Armasevszkája, mint az Operaház vendégei vállalták a feladatot, hogy a szóló táncosokkal és balettkarral heteken át tartó igen beható elméleti és gyakorlati foglalkozás után a Diótörőt, mintegy eddigi munkájuk egyik eredményét bemutassák.

Ez a balettbemutató a két zseniális vendégművésznek a zenei és színpadi vezetőknél, de a teljes táncgyűttesnek és magának az Operaháznak is oly emlékeztető sikert biztosított, ami bizonyára sokáig felejthetetlen marad a magyar művészi életet figyelemmel kísérők szemében.

Az előadás megkezdése előtt Dobi István miniszterelnök üdvözlő szavai hangzottak el, majd Iván Pavlovics Barygin, a Szovjet Tudományos Akadémia alelnöke mondotta el válaszbeszédét. Ezután a mintegy 80 tagú zenekar Kennesey Jenő karnagy vezénylete mellett a Diótörő szvitjén népszerű balettzene ismert dallamaiból szőtt nyitányba kezdett és a függő felgördülése után elindult a balett színpadi cselekményeinek sora. Álom és valóság tarka képei filmszerűen követik egymást a színpadon és Vojnonen mester varázslatos koreográfiája és az az áttetsző közlési mód, mellyel a cselekményt dramaturgiai szempontból közérthetővé tette, képről-képre fokozza a nézőtérrel felzúgó tetszésnyilvánítás erejét.

Már az első felvonás karácsonyestje a megtepetések egész sorát hozza. Az artístaprodukciónak káprázatával ható szólótáncokat a föld alól (süllyesztők) előbukkanó egerek táncát követi. A második felvonás téli erdei képe a legrit-

Tóth László és Erdélyi Alice orosz tánc a III. felvonásban

Vaszilij Vojnonen és Klavdija Armasevszkája a Diótörő házi főpróbáját figyelik

kább élmény erejével hat. A 24 tagú hópehely-balett itt a tánc nyelvén elmondott tiszta költészetet varázsolja elének. A háromnegyedes ritmusú hópehelykeringő zenei csemegének is beillő bravúrja Vojnonen mester magyar tanítványainak tudása felől itt a lehető legjobb képet nyújtja. Ahogyan a 24 hópehely illuzióját keltő fiatal leány keringő végén, az erdő fáin áttörő nap sugar deris pásztáinak vonalán visszarepül az égbe, forró nyíltszíni tapsra ragadja a szépre fogékony közönséget. De ha a harmadik felvonás híres rózsakeringőjére, a tündérpalota tömegvagy szólójeleneteire és a trepsktáncra, a hullámzó tengerre, úszó halakra és korallszigetekre gondolunk, mindannyiszor örömmel tölt el bennünket a tehetséges fiatal balettművészek szereplése során látható meglepő fejlődés és az Operaház műszaki dolgozóinak leleményessége is.

Vojnonen és Armasevszkája munkájának egyik feltűnő eredménye az exact pontos mozgás, mely főként a csoportos táncoknál jut kifejezésre. A magántáncosok mozdulatai is elütnek az ismert sablontól. Új technikai megoldások, leegyszerűsített fogások, jól megalapozott szakmai felkészültség jellemzi már is táncosainkat. Vojnonenék nyilvánvalóan azt a művészi elvet követik, hogy a táncot tiszta emberi tartalommal kell megtölteni. A táncosok mozgása és arcjátéka azt fejezi ki, amit Csajkovszkij bő melódiájú zenéje és a balett cselekménye mondat velük. Ez a tánc, amit most Vojnonen mester magyar tanítványaitól láttunk, a klasszikus balett legnemesebb hagyományait követi. A közönség széles rétegei a táncban is azt szeretik, ami emberi. Szívesen száll a képzelet a költészet szívárványszínű horizontjára, de extravagáns, formalista úttján már nem hajlandó követni a kőklerkedőket.

Vojnonent dicséri az a művészi tett is, hogy a nagy személyzetet igénylő műfőbb megszemélyesítőit hármass szereposztásban tanította be.

A szereplők teljesítményének kiértékelése tehát nem lehet igazságos, hi-

szen e pillanatban csupán azon művészek nevei közül sorolhatunk fel néhányat, akik a 16. díszelőadásán szerepeltek. A hosszú színpadot bögészkek szemében persze elsősorban a két nagyon tehetséges főszereplő: Csinádi Dóra és Fülöp Viktor, valamint Kálmán Etelka, Vashegyi, Harangozó, a kis Falus Péter Gál, Kőszegi és Tóth neve tűnik fel. Am igazság szerint az egész táncosgárda apraja-nagyjának nevét ide kellene írni.

Ugyancsak nagy elismeréssel kell megemlékeznünk a pompás zenekar művészeiről, valamint a zenei betanítást és az előadást vezénylő Kennesey Jenő karnagyról, aki a Csajkovszkij zenének valóban ihletett tolmácsa, a nagy zenei apparátusnak avatott kezű és nagy gyakorlattal rendelkező vezetője. Ugy ő, mint az álomszerűen szép 10 színpadképnek mesteri tervezője: Oláh Gusztáv osztozhattak Vojnonen és Armasevszkája asszony sikerében.

A díszelőadást a magyar kormány és a Magyar-Szovjet Társaság rendezte s a közönség, melynek sorában a politikai és társadalmi élet legtöbb ismert egyénisége is helyet foglalt, bőséges tetszésnyilvánítással fogadta a zenei évad e kimagasló eseményét. Vigh Jenő

Csinádi Dóra és Fülöp Viktor